POSUDEK NA MAGISTERSKOU DIPLOMOVOU PRÁCI

Modely tlumočení v ČLR

Sebastian Aguas Maisels
UK FF ÚTRL

Název magisterské diplomové práce Sebastiana Aguase Maiselse je *Modely tlumočení v ČLR.* Podíváme-li se na Obsah, zjistíme, že ani jedna kapitola se modely tlumočení nezabývá. V Úvodu (str. 12) si diplomant stanovuje cíl této práce (*Cílem dané diplomové práce je zmapovat vývoj a současný stav tlumočnické profese v ČLR. Budeme se snažit nastínit historický vývoj tlumočnické profese v Číně a vznik profese konferenčního tlumočníka v čínském kontextu ...)* a později v Závěru konstatuje, že „*V této diplomové práci jsme se snažili poskytnout základní přehled tlumočnické profese a teorie a didaktiky tlumočení v ČLR"*. Ani Úvod ani Závěr se o modelech tlumočení v ČLR tedy nezmiňuje. Dokonce se modelům nevěnuje ani jedna kapitola předkládané diplomové práce. Domnívám se, že mnohem přesnější název by byl Vývoj tlumočení a didaktiky tlumočení v ČLR.

Práce je rozdělena do dvou kapitol (*Charakteristika tlumočnické profese a přípravy tlumočníků v Číně a Utváření teorie a didaktiky tlumočení jako samostatné vědní disciplíny)*, které jsou dále děleny na podkapitoly. Dále práce obsahuje Abstrakt v češtině i angličtině, Úvod, Závěr, Seznam použité literatury a Internetové zdroje.

Diplomová práce je ryze deskriptivní. Snaží se popsat změny, ke kterým došlo v oblasti tlumočení a překladu v souvislosti se společenskými a hospodářskými změnami v Číně. Je zajímavé, že politický systém ovlivňuje situaci - nejen v oblasti tlumočení - více než to, že čínština je jazyk, kterým mluví více než miliarda lidí. Z tohoto důvodu může diplomant na str. 78 konstatovat, že situace je obdobná v Číně jako např. u nás nebo v Bulharsku, tedy v zemích, jejichž jazyky jsou považované za tzv. „malé". Deskriptivní charakter práce vyplývá do jisté míry z vlastního zadání, nicméně se domnívám, že např. některé popisované metody (str. 59-62) by si zasloužily kritické zhodnocení. Např. v popisu sedmé metody píše diplomant, že *„během analýzy výchozího a cílového jazyka (?) je důležité se soustředit pouze na správně přetlumočené informace a vyhnout se kontrastivní analýze nepřesností a smyslových posunů."* Zamyslel se nad tím, co to vlastně znamená pro doporučovanou analýzu? Je zřejmé, že angličtina a čínština jsou jazyky tak odlišné, že by pro čtenáře této diplomové práce zcela jistě bylo bývalo užitečné některé základní rozdíly, relevantní pro tlumočení, stručně popsat.
Jako desátou a poslední metodu uvádí Bao Gang *„metodu spolupráce mezi různými vědními disciplínami"*(str.62) a odvolává se na Danicu Seleskovitchovou a Marianu Ledererovou. Nejsem si vědoma toho, že by právě tyto autorky byly představitelkami této metody. Navíc je diplomant v literatuře neuvádí. Cituje sice z práce čínské badatelky Bao Gang, nicméně se domnívám, že by bývalo bylo vhodné se s prací Danici Seleskovitchové a Mariany Ledererové seznámit. Podobně neuvádí diplomant v seznamu literatury práce Liu Heping, Yang Cheng-shu a Cai Xiaohong uváděné na straně 62.
Na str. 35 je citován Robin Setton – *„odborná příprava tlumočníků, kteří tlumočí mezi dvěma indoevropskými jazyky, a tlumočníků, jejichž jazyková kombinace zahrnuje indoevropský jazyk a neindoevropský jazyk, je rozdílná. Hlavní rozdíl spočívá v tom, že druzí jmenovaní musí být připraveni tlumočit do svého jazyka B. Týká se to jak simultánního a konsekutivního*

tlumočení, tak i tlumočení do znakového jazyka.“ Podle mého názoru se jedná o další příklad tvrzení, které by si zasloužilo kritickou reflexi.

V Závěru autor píše, že*„počátky dnešní tlumočnické profese sahají do hluboké minulosti, ať už se jedná o Evropu nebo Čínu.“* O tři řádky níže píše, že *„profese konferenčního tlumočníka byla do Číny formálně uvedena v roce 1979.“* To má být ta hluboká minulost? Jistě, v kapitole 1.1 popisuje autor historický vývoj, ze kterého je zřejmé, že tlumočení muselo v Číně existovat už v hluboké minulosti, zde bez odkazu na tuto kapitolu vyznívá poněkud zvláštně. Podobně zavádějící je i tvrzení na str. 72. *„Tyto znalosti rozděluje Bao Gang do tří kategorií .... Všechny čtyři(!) uvedené kategorie platí jak pro výchozí, tak pro cílový jazyk.*

Samostatný problém představuje formální stránka předkládané diplomové práce. Zatímco její první část obsahuje chyb a překlepů poměrně málo (neljepší str. 41), i když je např. škoda, že na mapě na str. 24 není vyznačena Shanghai, v závěrečné části (cca od str. 70) je chyb a překlepů poměrně hodně. Přičemž se jedná i o hrubé gramatické chyby – např. na str. 80 „*povinnosti, které sami osobě“*- ostatně stejná chyba se vyskytuje již na str.36, *„Jelikož jsou tlumočníci ... také učitely neslyšících“*(str. 45) a chyby stylistické – *„důkazem jsou tomu..“,*str.81 *„otázkou podle Daniela Gilese (!)*str. 77, „ *pravidelně se účastní a přispívá na mezinárodních konferencích“,* str. 76, *„ porovnává se zde náročnost mezi studiem dějin překladu a dějin tlumočení“*(str.70)*, „kteří mají malé nebo žádné zkušenosti“*(str. 76). Překlepy jsou v práci vyznačené a zde je neuvádím.

Předkládaná práce měla předpoklady stát se významným příspěvkem ke zmapování situace v oblasti tlumočení a překladu v Číně. Z výše uvedených důvodů nemohu však předkládanou práci hodnotit jiným stupněm než *l e p š í d o b ř e.*

V Praze dne 9. září 2012 PhDr Jana Rejšková